

Трофіменко О. В.,
кандидат юридичних наук,
слухач факультету професійної освіти та лідерства

Ляшук Р. М.,
доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри теорії права
та кримінально-процесуальної діяльності
Національної академії Державної прикордонної
служби України імені Богдана Хмельницького

Вичавка В. І.,
доктор філософії за спеціальністю 081 – право,
старший викладач кафедри теорії права
та кримінально-процесуальної діяльності
Національної академії Державної прикордонної
служби України імені Богдана Хмельницького

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВЗАЄМОДІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ТА СУБ'ЄКТІВ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ

Анотація. У науковій статті вивчено та розтлумачено зміст правових підстав взаємодії Державної прикордонної служби України та суб'єктів сектору безпеки і оборони. Дана проблема є малодослідженою.

За допомогою загальних та спеціальних методів наукового пізнання авторами досліджено закони України, чинні підзаконні нормативно-правові акти та наукові джерела що врегульовують взаємодію Державної прикордонної служби України та суб'єктів сектору безпеки і оборони.

Дослідниками з'ясовано поняття, зміст та особливості правового забезпечення взаємодії Державної прикордонної служби України та суб'єктів сектору безпеки і оборони.

На основі наукових поглядів зроблено висновок, що взаємодія Державної прикордонної служби України з суб'єктами сектору безпеки і оборони – це врегульована законодавством, погоджена за метою, часом і місцем діяльність Державної прикордонної служби України та інших суб'єктів з метою захисту національних інтересів України від загроз та виконання завдань із забезпечення недоторканності державного кордону та охорони суверенних прав України шляхом найбільш ефективного поєднання сил, засобів і методів, що притаманні вказаним суб'єктам.

Зазначається, що взаємодія Державної прикордонної служби України з суб'єктами сектору безпеки і оборони може бути різних видів: за характером зав'язків (безпосередня або опосередкована); за кількістю учасників (двостороння або багатостороння); за способом вирішення завдань (спільне або самостійне функціонування діючих служб); за підставами виникнення (регламентована вказівкою керівництва, ініціативна); за часом і тривалістю спільних дій (постійна або тимчасова); за ступенями конспірації або конфіденційності (гласна або негласна); за напрямками (стратегічна, оперативна, тактична); за організаційно-правовою формою (координаційна, субординаційна).

Встановлено, що правове регулювання взаємодії Державної прикордонної служби України з суб'єктами сек-

тору безпеки і оборони спрямоване на визначення загальних підстав та порядку спільних дій зазначених органів.

Автори розкривають основний зміст взаємодії Державної прикордонної служби України з частиною суб'єктів сектору безпеки і оборони, зокрема: органами Національної поліції України, Національної гвардії України, Служби безпеки України та Державної митної служби України.

Автори приходять до висновку, що до форм взаємодії Державної прикордонної служби України з суб'єктами сектору безпеки і оборони варто віднести: проведення спільних заходів (спеціальних операцій, пошукових, оперативних, патрульних, режимних та інших заходів); обмін інформацією; проведення спільних нарад; проведення спільних навчань та заходів з профілактики порушень законодавства та правового виховання населення прикордоння.

Ключові слова: взаємодія, сектор безпеки і оборони, суб'єкти сектору безпеки і оборони, Державна прикордонна служба України, правове регулювання, органи охорони державного кордону.

Постановка проблеми. Концепцією розвитку сектору безпеки і оборони України визначено, що рівень забезпечення національної безпеки України залежить насамперед від ефективності функціонування відповідних органів державної влади, чіткого розподілу відповідальності й повноважень у визначених сферах діяльності та налагодженої взаємодії між ними [1]. Серед шляхів розвитку сектору безпеки і оборони України є підвищення рівня міжвідомчої координації і взаємодії, налагодження та підтримання взаємодії з авторитетними міжнародними організаціями та державами.

Як складова частина сектору безпеки і оборони України Державна прикордонна служба України (далі – ДПСУ) має здійснювати взаємодію з іншими органами державної влади чим й досягати високого узгодженості спільної діяльності.

Стан дослідження цієї проблематики є недостатнім. Питання правового регулювання взаємодії ДПСУ були предметом наукових досліджень таких вчених як: О. М. Бандурка, А. І. Берlach, О. П. Бойко, Я. С. Галанюк, С. В. Гронський, С. К. Гречанюк, В. А. Завгородній, Д. Г. Забрoда, І. Д. Казанчук, Р. А. Калужний, В. Г. Комзюк, О. В. Кузьменко, С. О. Кузніченко, І. П. Кушнір, М. В. Лошицький, В. П. Ліпкан, М. М. Литвин, А. Ф. Мота, Л. Д. Полішкевич, В. В. Рогальська, Є. В. Сергієнко та інших. Все ж, зважаючи на зміни та доповнення законодавства, дослідження правового регулювання взаємодії ДПСУ та суб'єктів сектору безпеки і оборони є недостатніми.

Мета статті є розгляд правового регулювання взаємодії ДПСУ та суб'єктів сектору безпеки і оборони.

Виклад основного матеріалу. Загалом, поняття «взаємодія» розуміють як взаємний зв'язок між предметами у дії, а також погоджену дію між ким-, чим-небудь [2, с. 125]. У філософії «взаємодія» – це категорія, яка відображає особливий тип відношення між об'єктами, при якому кожний з об'єктів діє (впливає) на інші об'єкти, приводячи до їх зміни, і водночас зазнає дії (впливу) з боку кожного з цих об'єктів, що, в свою чергу, зумовлює зміну його стану [3, с. 77].

В. А. Завгородній зазначає, що у військовій термінології суть взаємодії розглядається як спільні за метою, завданням, місцем, часом і способом виконання дії для досягнення мети операції. Тут взаємодія трактується як об'єднання в одне ціле процесів планування, прийняття рішення і ведення військових дій [4, с. 10].

В теорії управління, взаємодію розглядають як функцію управління, яка створює умови для успішного функціонування всієї системи загалом [5, с. 111].

Щодо взаємодії ДПСУ з іншими правоохоронними органами, то на думку С. В. Гронського, її сутність полягає в узгоджених в просторі та часі спільних діях двох або більше суб'єктів, які вирішують загальне завдання та надають допомогу один одному в процесі захисту державного кордону [6, с. 317].

На думку Я. С. Галанюка, у процесі організації взаємодії підрозділи ДПСУ систематично координують та синхронізують свою діяльність із підрозділами міністерств та служб, органами державної виконавчої влади та органами місцевого самоврядування. Вона зазначає, що механізм взаємодії ДПСУ з органами державної влади та органами місцевого самоврядування в сфері охорони та захисту державного кордону – це функціональна система здійснення спільної узгодженої діяльності національних, регіональних і місцевих органів на основі існуючої правової бази щодо організації та здійснення взаємодії з метою створення необхідних умов для охорони державного кордону [7, с. 53].

На думку І. М. Савенко, принцип взаємодії сил та засобів у діяльності прикордонної служби полягає в узгоджених за метою, завданнями, місцем, часом і способами виконання завдань діях сил та засобів для забезпечення недоторканності державного кордону України [8].

На основі існуючих наукових поглядів можна зробити висновок, що взаємодія ДПСУ з суб'єктами сектору безпеки і оборони – це врегульована законодавством, погоджена за метою, часом і місцем діяльність ДПСУ та інших суб'єктів з метою захисту національних інтересів України від загроз та виконання завдань із забезпечення недоторканності державного кордону та охорони суверенних прав України шляхом най-

більш ефективного поєднання сил, засобів і методів, що притаманні вказаним суб'єктам.

Щодо видів взаємодії, то їх класифікацію розкриває Д. Г. Забрoда. Вчений робить висновок, що залежно від характеру відносин суб'єктів відокремлюється декілька видів взаємодії, кожний з яких має свої особливості. Зокрема, класифікація може бути проведена наступним чином: за характером зав'язків (безпосередня або опосередкована); за метою; за кількістю учасників (двостороння або багатостороння); за способом вирішення завдань (спільне або самостійне функціонування діючих служб); за підставами виникнення (регламентована вказівкою керівництва, ініціативна); за часом і тривалістю спільних дій (постійна або тимчасова); за ступенями конспірації або конфіденційності (гласна або негласна); за напрямками (стратегічна, оперативна, тактична); за організаційно-правовою формою (координаційна, субординаційна, реординаційна) тощо [9].

Для визначення та класифікації видів взаємодії ДПСУ як суб'єкта сектору безпеки і оборони необхідною умовою є аналіз характеру та змісту відносин з іншими суб'єктами.

В Законі України «Про Національну безпеку України» [10] визначено, що органи сектору безпеки і оборони здійснюють свої функції із забезпечення національної безпеки що у взаємодії з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування. ДПСУ як складова сектору безпеки і оборони України також здійснює взаємодію із зазначеними суб'єктами.

Відповідно до норм Закону України «Про ДПСУ» організація та реалізація взаємодії її полягає у:

- здійсненні у взаємодії з відповідними правоохоронними органами припинення збройних конфліктів та інших провокацій на державному кордоні України;

- участі у взаємодії із Збройними Силами України та іншими військовими формуваннями у відбитті вторгнення або нападу на територію України збройних сил іншої держави або групи держав;

- участі у взаємодії з органами Служби безпеки України, органами Національної поліції та іншими правоохоронними органами у боротьбі з тероризмом і виконанні інших покладених на них завдань;

- здійсненні разом із спеціально уповноваженими на те органами виконавчої влади і посадовими особами контролю за збереженням природних ресурсів і підводної культурної та археологічної спадщини, тощо;

- взаємодії під час охорони державного кордону України з відповідними органами іноземних держав у порядку, який установлюється міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;

- співпраці з іноземними дипломатичними і консульськими установами в питаннях, що належать до компетенції ДПСУ і стосуються обмеження чи поновлення прав іноземців та осіб без громадянства;

- взаємодії з питань охорони державного кордону України, протидії незаконній міграції, транскордонній злочинності, контрабандній діяльності з компетентними органами та військовими формуваннями іноземних держав, міжнародними організаціями в порядку і на засадах, установлених законодавством, тощо [11].

Відповідно до Положення про орган охорони державного кордону (далі – ООДК) ДПСУ, взаємодія ООДК ДПСУ, які

є основними у загальній структурі ДПСУ полягає у виконанні спільних дій з наступними суб'єктами:

- з'єднаннями, військовими частинами (підрозділами) Збройних Сил України, Національної гвардії України, інших військових формувань, що утворюються відповідно до законів України, підрозділами правоохоронних органів, державних органів, що здійснюють різні види контролю при перетинанні державного кордону України, тощо;

- органами державної влади та місцевого самоврядування, що здійснюють виконавчі функції та повноваження на ділянці відповідальності органу охорони державного кордону, громадськими формуваннями з охорони громадського порядку і державного кордону;

- іншими ООДК та загонами морської охорони;
- органами (підрозділами) прикордонної охорони суміжних держав [12].

Окремими нормативно-правовими актами визначається також:

- порядок взаємодії органів ДПСУ та Національної поліції України під час виконання завдань у межах зони відчуження та зони безумовного (обов'язкового) відселення [13]. Метою взаємодії органів (підрозділів) ДПСУ та Національної поліції України в даному випадку визначається, зокрема, виявлення та припинення порушень на державному кордоні, припинення збройних конфліктів та інших провокацій на державному кордоні, у контрольованих прикордонних районах; контроль за дотриманням прикордонного режиму; участь у боротьбі з організованою злочинністю та незаконною міграцією; участь у межах компетенції в боротьбі з тероризмом, тощо [13];

- порядок організації взаємодії ДПСУ та Національної гвардії України під час забезпечення захисту державного кордону України в мирний час [14]. Така взаємодія здійснюється з метою виконання наступних завдань:

- а) припинення збройних конфліктів та провокацій на державному кордоні України;

- б) припинення дій, не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань (груп), що незаконно перетнули державний кордон України та намагаються просунути вглиб території України;

- в) здійснення заходів із недопущення масового переходу державного кордону України з території суміжних держав;

- г) відбиття вторгнення або нападу на територію України збройних сил інших держав або групи держав [14];

- порядок взаємодії ООДК з митними органами у разі виявлення ознак порушень митних правил [15];

- порядок дій посадових осіб ДПСУ та взаємодії з територіальними органами Державної міграційної служби України під час звернення іноземців чи осіб без громадянства із заявами про визнання біженцями або особами, які потребують додаткового захисту [16];

- порядок взаємодії між посадовими особами підрозділів ДПСУ та територіальних органів Національної поліції України у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху перед пунктами пропуску через державний кордон України [17];

- порядок взаємодії підрозділів митної варті Державної митної служби України та підрозділів ДПСУ [18].

Здійснивши аналіз наукових поглядів щодо класифікації видів взаємодії, а також нормативно-правової бази, що регламентує спільну діяльність ДПСУ з іншими суб'єктами можемо

дійти висновку, що таку взаємодію можна класифікувати за видами наступним чином:

- за рівнем здійснення (державний (стратегічний) рівень, регіональний (оперативний) рівень, місцевий (тактичний) рівень).

На державному рівні взаємодія може здійснюватися на рівні центральних органів виконавчої влади. На регіональному рівні між територіальними органами центрального органу виконавчої влади. Прикладом взаємодії на місцевому рівні є взаємодія між підрозділами охорони державного кордону ДПСУ та органами (підрозділами) Національної поліції України;

- за тривалістю у часі (постійна, тимчасова).

Тривалість взаємодії визначається в залежності від мети взаємодії та складності поставлених завдань, які необхідно виконати для досягнення цієї мети;

- за кількістю суб'єктів (двостороння, багатостороння).

Кількість суб'єктів взаємодії також залежить від мети взаємодії та відповідних завдань. Так, наприклад, контроль за дотриманням іноземцями та особами без громадянства, а також біженцями, особами, які потребують додаткового захисту, та особами, яким надано притулок в Україні, установлених правил перебування на її території може здійснюватися ДПСУ у взаємодії з органами Національної поліції України і органами Служби безпеки України;

- за ступенем конфіденційності (гласна, негласна).

- за організаційно-правовою формою (координаційна, субординаційна, реординаційна).

Так координаційна взаємодія має місце у випадку коли є суб'єкт який з метою ефективного вирішення спільних завдань координує діяльність інших суб'єктів взаємодії. Субординаційна взаємодія характеризується наявністю субординаційних зв'язків (підпорядкування) між суб'єктами взаємодії.

Реординація, як різновид взаємодії характеризується вертикальним упорядкуванням від підпорядкованого до керуючого. Так, наприклад, ООДК ДПСУ розробляє й подає до вищого органу управління пропозиції щодо організаційно-штатних структур підпорядкованих підрозділів та їх штатної чисельності.

Наступним ретельного вивчення потребує питання форм взаємодії ДПСУ як суб'єкта сектору безпеки і оборони, формування визначення цього поняття та аналіз їх різновидів.

Форми взаємодії досить часто стають предметом наукових досліджень вчених у різних галузях науки. С. К. Гречанюк поняття форм взаємодії у своєму дослідженні розкриває як передбачену нормативними актами або домовленостями між суб'єктами систему заходів, часові рамки їх проведення, їх способи і специфіку [19, с. 3].

О. П. Бойко на підставі вивчення ознак діяльності досліджуваного суб'єкта визначають поняття форм взаємодії як способи організації узгоджених за низкою суттєвих аспектів урегульованих нормами відповідного законодавства та відомчими нормативно-правовими актами і обумовлених функціональним призначенням суб'єктів взаємодії спрямованих на виконання визначених завдань [20, с. 47]. Різних форм взаємодії суб'єктів може набувати, залежно від цілей і виду виконуваної роботи та обсягу повноважень суб'єктів [21, с. 286].

Розглянуті наукові погляди, дозволяють надати власне визначення форм взаємодії ДПСУ як суб'єкта сектору безпеки і оборони, де це зовнішній прояв, урегульованих нормами зако-

нодавства узгоджених дій ДПСУ з іншими суб'єктами взаємодії, що вчиняються в рамках визначених функціональних повноважень і покладених на них завдань для досягнення конкретної мети.

Щодо класифікації форм взаємодії, то наприклад, Є. В. Сергієнко вважає, що вони можуть бути безпосередніми (що передбачають безпосередню взаємодію суб'єктів) та опосередкованими, інституціонізованими (засади яких закріплені чинними нормативно-правовими актами) або не інституціонізовані [22, с. 283–284].

Як зазначає Д. Г. Заброта, у теорії управління основні форми взаємодії групують в такі блоки: обмін інформацією; спільна розробка управлінських рішень; реалізація розроблених управлінських рішень; проведення інших погоджених заходів. Але автор пропонує класифікувати форми взаємодії за напрямками взаємодії. На його думку визначення конкретних форм взаємодії потребує встановлення співвідношення з головними напрямками спільної діяльності суб'єктів, оскільки таке співставлення дозволяє глибше дослідити їх зміст та визначити ефективність [9].

Для визначення основних форм взаємодії органів ДПСУ з іншими суб'єктами потрібно здійснити аналіз нормативно-правових актів у цій сфері.

Так, взаємодія органів ДПСУ та Національної поліції України під час виконання завдань у межах зони відчуження та зони безумовного (обов'язкового) відселення проводиться у наступних формах:

обмін інформацією (у тому числі оперативною) про обстановку в межах зони відчуження та зони безумовного (обов'язкового) відселення;

проведення спільних операцій та інших заходів;

спільне розташування прикордонних нарядів та нарядів Національної поліції;

проведення спільних нарад з питань запобігання та протидії порушенням законодавства на державному кордоні та в межах контрольованих прикордонних районів [13].

Взаємодія підрозділів Державної митної служби України та підрозділів ДПСУ здійснюється у таких формах:

розташування спільних митних і прикордонних нарядів на окремих ділянках державного кордону згідно з планом спільних дій;

проведення спільних оперативних нарад керівного складу регіональних митниць, митниць Державної митної служби України та їх підрозділів митної варті з керівним складом ДПСУ та їх структурних підрозділів;

проведення спільних спеціальних операцій за єдиним планом та інших узгоджених оперативних заходів;

обмін інформацією про наміри й спроби порушень громадянами державного кордону поза місцем розташування митниці, тощо;

узагальнення підсумків спільних операцій та розроблення нових способів взаємодії [18].

Основа спільних дій органів ДПСУ та військових частин Національної гвардії України для забезпечення захисту державного кордону України становлять патрульні, режимні, демонстраційні, охоронні, пошукові та ізоляційно-обмежувальні заходи [14].

Висновки. Аналіз розглянутих наукових джерел та положень нормативно-правових актів дозволяє зробити висновок,

що правове регулювання взаємодії ДПСУ з суб'єктами сектору безпеки і оборони спрямоване на встановлення загальних підстав та порядку спільних дій зазначених органів. До форм взаємодії ДПСУ з суб'єктами сектору безпеки і оборони варто віднести: проведення спільних заходів (спеціальних операцій, пошукових, оперативних, патрульних, режимних, охоронних та інших заходів); обмін інформацією; проведення спільних нарад; проведення спільних навчань та заходів з профілактики порушень законодавства та правового виховання населення прикордоння.

У подальших наукових дослідженнях у цій сфері варто зосередити увагу на удосконаленні правових механізмів взаємодії ДПСУ з суб'єктами сектору безпеки і оборони.

Література:

1. Концепція розвитку сектору безпеки і оборони України: Указ Президента України від 14.03.2016 № 92/2016. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/92/2016#Text>. (дата звернення: 22.09.2024).
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови : 250 000, уклад. та голов. ред. В.Т. Бусел. Київ : Ірпінь, Перун. 2005. 1728 с. Філософський енциклопедичний словник, за ред. В.І. Шинкарук та ін. Київ, 2002. 751 с.
3. Загородній В. А. Правове регулювання взаємодії органів Національної поліції та громадських організацій у протидії корупції: навч. посіб. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2016. 168 с.
4. Казанчук І. Д. Розвиток та зміцнення взаємодії Національної поліції України та населення на засадах партнерства – основа ефективного реалізації природоохоронної функції держави. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 4/2. С. 109–115.
5. Гронський С. В. Сутність взаємодії Державної прикордонної служби України з правоохоронними органами інших держав. *Наукові записки Львівського університету бізнеса та права*. 2013. Вип. 11. С. 315–318.
6. Галанюк Я. С. Удосконалення механізмів взаємодії ДПСУ з органами державної влади та місцевого самоврядування. *Вчені записки ТНУ ім. В.І. Вернадського*. Серія: Державне управління. 2018. № 1. Том 29 (68). С. 47–54.
7. Савенко І. Принципи та функції Державної прикордонної служби України. *Науковий вісник*. 2015. Вип. 15 «Демократичне врядування». URL: http://lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/visnyk15/fail/Savenko.pdf
8. Заброта Д. Г. Взаємодія суб'єктів боротьби з корупцією : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2005. 198 с.
9. Про Національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/go/2469-19>. (дата звернення: 25.09.2024).
10. Про Державну прикордонну службу України: закон України // *Відомості Верховної Ради України* (ВВР), 2003 р. № 661-IV // ВВР. 2003. № 27. Ст. 208.
11. Про затвердження Положення про орган охорони державного кордону Державної прикордонної служби України: наказ МВС України від 30.11.2018 р. № 971. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1468-18#Text> (дата звернення: 22.08.2024).
12. Про затвердження Інструкції про порядок взаємодії органів Державної прикордонної служби України та Національної поліції України під час виконання завдань у межах зони відчуження та зони безумовного (обов'язкового) відселення : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 05.04.2019 № 251. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0421-19#Text>. (дата звернення: 25.09.2024).
13. Про затвердження Порядку організації взаємодії Державної прикордонної служби України та Національної гвардії України під час забезпечення захисту державного кордону України в мирний час :

- наказ МВС України від 01.10.2018 № 802. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1188-18>.
15. Про затвердження Порядку взаємодії інформаційних систем Державної фіскальної служби України та Державної прикордонної служби України щодо обміну інформацією, необхідною для забезпечення контролю при переміщенні осіб та транспортних засобів через державний (митний) кордон України та адміністративний кордон вільної економічної зони «Крим» : наказ Мінфін України, МВС України від 07.09.2017 № 746/759. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1207-17>. (дата звернення: 25.09.2024).
 16. Про затвердження Інструкції про порядок дій посадових осіб Державної прикордонної служби України та взаємодії з територіальними органами Державної міграційної служби України під час звернення іноземців чи осіб без громадянства із заявами про визнання біженцями або особами, які потребують додаткового захисту : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 10.08.2016 № 772 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1212-16#Text>.
 17. Про затвердження Інструкції про порядок взаємодії між посадовими особами підрозділів Державної прикордонної служби України та територіальних органів Національної поліції України у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в місцях значного скупчення транспортних засобів перед пунктами пропуску через державний кордон України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 16.02.2017 № 128 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0346-17#Text>. (дата звернення: 25.09.2024).
 18. Про затвердження Інструкції про порядок взаємодії підрозділів митної варті Державної митної служби України та підрозділів Державної прикордонної служби України : наказ Державної митної служби України від 08.09.2003 № 597/65. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0803-03#Text>. (дата звернення: 25.09.2024).
 19. Гречанюк С. К. Поняття, ознаки й особливості взаємодії органів та установ Державної кримінально-виконавчої служби України з державними й неурядовими інституціями. *Наука і правоохорона*. 2010. № 3. С. 144–148.
 20. Бойко О. П., Рогальська В. В. Взаємодія слідчих Національної поліції України з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні: монографія. Дніпро : Біла К.О. 2018, 180 с.
 21. Полішкевич Л. Д. Теоретичні засади взаємодії органів місцевого самоврядування з громадськістю. *Ефективність державного управління*. 2016. Вип. 4 (49). Ч. 1. С. 282–289. URL : http://www.lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/edu_49/fail/34.pdf.
 22. Сергієнко Є. В. Структура та класифікація механізмів взаємодії суб'єктів місцевого самоврядування. *Науковий вісник Академії муніципального управління* : зб. наук. праць. 2012. Вип. 2. С. 278–290.

Trofimenko O., Liashuk R., Vychavka V. Legal regulation of interaction between the State Border Guard Service of Ukraine and subjects of the security and defense sector

Summary. The scientific article studied and explained the content of the legal grounds for the interaction of the State Border Guard Service of Ukraine and subjects of the security and defense sector. This problem is understudied.

With the help of general and special methods of scientific knowledge, the authors researched the laws of Ukraine, current subordinate legal acts and scientific sources that regulate the interaction of the State Border Guard Service of Ukraine and subjects of the security and defense sector.

The researchers clarified the concept, content and features of legal support for the interaction of the State Border Guard Service of Ukraine and subjects of the security and defense sector.

On the basis of scientific views, it was concluded that the interaction of the State Border Guard Service of Ukraine with subjects of the security and defense sector is regulated by legislation, agreed on the purpose, time and place of the activity of the State Border Guard Service of Ukraine and other subjects with the aim of protecting the national interests of Ukraine from threats and the implementation of tasks to ensure the inviolability of the state border and the protection of the sovereign rights of Ukraine through the most effective combination of forces, means and methods inherent to the specified entities.

It is noted that the interaction of the State Border Guard Service of Ukraine with subjects of the security and defense sector can be of different types: according to the nature of obligations (direct or indirect); by the number of participants (bilateral or multilateral); according to the method of solving tasks (joint or independent functioning of existing services); according to the reasons for its occurrence (regulated by the direction of the management, proactive); by time and duration of joint actions (permanent or temporary); by degrees of conspiracy or confidentiality (public or private); by directions (strategic, operational, tactical); by organizational and legal form (coordinative, subordinate).

It has been established that the legal regulation of the interaction of the State Border Guard Service of Ukraine with subjects of the security and defense sector is aimed at determining the general grounds and order of joint actions of the said bodies.

The authors reveal the main content of the interaction of the State Border Guard Service of Ukraine with some of the subjects of the security and defense sector, in particular: the bodies of the National Police of Ukraine, the National Guard of Ukraine, the Security Service of Ukraine and the State Customs Service of Ukraine.

The authors come to the conclusion that the forms of interaction of the State Border Guard Service of Ukraine with subjects of the security and defense sector should include: conducting joint activities (special operations, search, operational, patrol, regime and other activities); exchange of information; joint meetings; conducting joint exercises and measures to prevent violations of legislation and legal education of the border population.

Key words: interaction, security and defense sector, subjects of the security and defense sector, State Border Guard Service of Ukraine, legal regulation, state border protection bodies.